

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

עבדו את ה' ביראה

פניני נועם שיח - א

בשלה תשפ"א

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"א

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יודא יעקב הכהן כהנא הי"ו

ראש הקהל "צמח צדיק" וויז'ניץ מאנסי

לע"נ אביו הרה"ח

מו"ה ישראל ב"ר שלמה הכהן ז"ל

נלב"ע כ"ב כסלו תשפ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

עבדו את ה' ביראה

פניני "נועם שיח" - א

מלוקטים מהגליונות שי"ל במשך השנים - עם הוספות חדשות

וייראו העם את ה' (שמות י"ד, ל"א)

בפסוק נאמר (תהלים ב', י"א): עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה. איתא אימרא נפלאה מאת ק"ז הגה"ק בעל "שמן רוקח" זי"ע אב"ד סאנטוב, דהנה יש יראה מאהבת הבורא ויש יראה מחמת עונש. והנה הירא מעונש, אם בא עליו איזה עונש, יצטער בזה מאד, כי זה יראתו תמיד שלא יגיע עליו איזה עונש. אבל הירא מאהבה, אם יבואו עליו יסורים מקבלם בשמחה, שהמה לנכיון עונותיו.

ובזה יובן דברי הכתוב "עבדו את ה' ביראה", ומפרש אח"כ את דבריו – איזה יראה אמרתי, ואמר "וגילו ברעדה", שאף אם יבואו עליו חס ושלוש איזה רעדה, יגיל וישמח כנ"ל.

אנו אומרים כל בוקר: "לעולם יהא אדם ירא שמים", ולכאורה למה הקדים "אדם" ל"ירא שמים", והלא תחילת כל דבר הוא יראת שמים, וכנאמר בפסוק (תהלים קי"א, י'): ראשית חכמה יראת ה'. ברם, אמרו חכמי המוסר, אכן הדבר הראשון שהאדם צריך להיות הוא "אדם" – זיי א מענטש – ורק לאחר שאתה בן אדם, אז תהיה

ירא שמים, זה לא חכמה להיות ירא שמים על חשבון אנשים אחרים, קודם – "לעולם יהא אדם", ורק אח"כ "ירא שמים"...

סיפר הרה"ג מו"ה שאול גרינברגר שליט"א משב"ק אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, שכידוע שבוויז'ניץ יש דגש מיוחד על אמירת הפסוקי דזמרה, לאומרם בקול ובכוונה בהתעוררות רבתי ובהתלהבות, וזאת לאחר שהרבי שליט"א מעורר תמידין כסדרן אודות גודל ענין אמירת פסוקי דזמרה, והנהיג, שבכל בית מדרש של חסידי וויז'ניץ בכל העולם, יהיה בעל תפילה קבוע שהוא ניגש לה"עמוד" לפסוקי דזמרה – ושהוא יהיה בעל קול נעים ורם שיכניס את הציבור ל"אזוירא רוחנית", וכן הורה הרבי, שיסיים הש"צ בקול את שני הפסוקים האחרונים בכל קטע, ולא רק פסוק אחד.

מספר המשב"ק, כי למרבה הפליאה, ביקש הרבי בליל שביעי של פסח לפני כמה שנים, שלמחר לא יאריכו בפסוקי דזמרה כבכל שבת ויום טוב, רק ימהרו קצת בעת אמירתם. ואכן הדבר לפלא גדול היה, שכן היה זה כאמור ביום טוב, וגם אומרים אז את השירה – "שירת הים" – ולמה בדיוק אז הורה הרבי למהר, אך כמובן שאף אחד לא שאל את הרבי לפשר דבריו, ועשו כבקשתו.

לאחר כמה ימים, הרהיב אחד עוז, ושאל את הרבי לפשר הדבר – כי הדבר עניין אותו מאד – למה דווקא ביום טוב הורה הרבי למהר באמירת פסוקי דזמרה?! השיב הרבי: שמעתי באומרים לי שמחמת חוסר מקום בבית המדרש, עקב הציבור הגדול בליעה"ר שבאו לרגל היום טוב, הוציאו כמה ספסלים מהבית

המדרש, כדי שיהיה להציבור מקום לכל הפחות לעמוד, ולכן חשבתי – אומר הרבי – שעם כל הענין הגדול להאריך בפסוקי דזמרה, ברם, האם יעלה על הדעת שהציבור יעמדו על רגליהם, ואני יאריך בפסוקי דזמרה?!...!

לפני כמה שנים בהיותי אצל הגאון הצדיק רבי משה ניישלאס זצ"ל רב ואב"ד שיכון סקווירא, שאל אותי אם הנני רוצה שיעניק לי מתנה, והשבתי לו שכן.

קם הרב זצ"ל ממקומו, ניגש לארון הספרים שבחדרו, והוציא שולחן ערוך ישן מהארון, ופתחו בריש הלכות שבת (סי' רמ"ג), והראה לי על גליון השו"ע, שמופיע תשובת ה"חתם סופר" (או"ח סי' נ"ט) על זה שאנו מתפללים להקב"ה שתהיה פרנסתנו בהיתר ולא באיסור. ולכאורה, איך שייך להתפלל על כך, והרי הדבר תלוי בבחירת האדם עצמו – אל תגנוב ואל תגזול – ממילא תהיה פרנסתך בהיתר ולא באיסור...

וכמו שמספרים שפעם אחת בא אחד לפני הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז זי"ע, וביקש להתברך בברכה על "יראת שמים". אמר לו הרה"ק, על יראת שמים אתה מבקש ממני ברכה? בשלמא על בנים או פרנסה או בריאות – על זה שייך לתת ברכה, אבל יראת שמים? – אם תהיה ערליכער יוד, אז ממילא תהיה ירא שמים...

וביאר ה"חתם סופר", שודאי אין הכוונה על פרנסה באיסור על ידי גניבה או גזילה, אלא כוונת התפילה על יהודי המתנהג בדרך כלל עם הנהגות ישרות ורצויות של "יראת שמים", אלא שכאשר הדבר נוגע לענייני פרנסתו, הוא מחפש לו היתרים, הוא מבקש

להיכנס בפרצה דחוקה כדי להרוויח ממון, ועל כגון דא צריכים סיעתא דשמיא מרובה, ותפילה מיוחדת, שתהיה פרנסתינו בהיתר ולא באיסור – "בהיתר" – היינו בהיתר "גמור"! – בלי פשרות ובלי פירצות דחוקות – שלא יחפשו להוציא איזה היתר דחוק להתפרנס מכך – ושלא יבקשו דרך עקלתון ללכת בערמומיות ובמרמה כדי לעקוף את האיסור, אלא ילכו בדרכי התורה בלי שום התחכמות!

אח"כ הניח הרב זצ"ל את ידיו על כתפי ואמר לי בהתרגשות גדולה: ה"חתם סופר" הזה – הוא מתנה גדולה! – הוא מפתח לכל החיים!...

ממשיך הרב ואומר: בכל ערב שבת מגיע אלי יהודי אחד ואומר שלשבת זו הוא רוצה "היתר" שיוכל להגיע אליו משלוח עם דברים שצריך להם, מפני שזה דבר האבד והפסד מרובה... ואני אומר לו "לא! – אם תשמור את השבת בשלימות בלי שום התחכמויות, ישפיע עליך הקב"ה שפע של פרנסה טובה והרחבה בלי הפסדים" – ואני רואה שב"ה הוא אף פעם לא הפסיד, ויש לו פרנסה בהרחבה...

כ"ק האדמו"ר מקאסוב-ירושלים הגה"צ רבי מנחם מונדרר זצ"ל היה מדבר על מעלת העבודה של יראת שמים, וסיפר על פלוני שהגיע לצדיק אחד וביקש ברכה על יראת שמים, והצדיק הוריד את ראשו והשעינו על ידו, ואחר זמן אמר, בשמים פעלתי על כך, עכשיו צריכים לפעול אצליך שתרצה יראת שמים...

שמעתי מזקן האדמוריים כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א בשם הרה"ק בעל "מאור עינים" זי"ע, שיכול להיות אדם שהוא מתמיד עצום, ובקי עצום בש"ס ופוסקים, ראשונים אחרונים ועוד ספרים – אבל אם אין להאדם "יראת שמים" – אז כל זה לא שווה כלום! כי התורה נמשלת לאש, כמ"ש (ירמיהו כ"ג, כ"ט): הלא כה דברי כאש, ולעומת זה "יראה" היא הכלי שמחזיק את התורה, ואם אין יראה אין לתורה במה להיות, ולכן יראה היא קודם לתורה, שכן כתיב (תהלים קי"א, י'): ראשית חכמה יראת ה' – כי איך יתכן שניקה אש לבד, בלי שום כלי להחזיק את האש! וכמו כן – איך יתכן שניקה "תורה" בלי ה"כלי" שמחזיק את התורה – והיא היראה! – וכמו שאם יקח אש בלי כלי, אזי האש ישרוף את כל מה שבקרבתה, ה"נ אם יקח תורה בראשו – שהיא אש בלי הכלי שהיא היראה – א ווילדע פייער אין קאפ אריין! – אזי יכולה היא לשרוף את כל המה שלו ר"ל – ובתורה שכזה אי אפשר לעבוד את הקב"ה.

שמעתי ממרן הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע, שתורה וחסידות הם "תרי רעין דלא מתפרשין" – דהיינו כשני ידידים שהם אינם יכולים להיפרד אחד מהשני – אם אחד רוצה להיות "חסיד", אז הוא צריך להיות אדוק ומקושר בלימוד התורה הקדושה – ולא עם הארץ חסיד – ובלי תורה אין חסידות, וכן להיפך – לימוד התורה גרידא לא מספיק – רק היא צריכה ללכת יד ביד עם חסידות.

מספרים על הרה"ק בעל "תולדות יעקב יוסף" זי"ע, שאחר שנתקרב אל הבעש"ט זי"ע, שרף את כל החיבורים שחיבר קודם שנתקרב אל הבעש"ט – וחלילה לחשוב שהיה קטלא קניא – הלא ידוע שה'תולדות' היה גאון אדיר! אלא אחר שנתקרב לחסידות – הבין – שתורה בלא חסידות זה תורה אחרת לגמרי, ולכן שרף את כל החיבורים שלו, ואז החל לחבר את חיבוריו – חיבורים של תורה וחסידות – וזה השאיר לנו לדורות עולם.

מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע פירש מה דאיתא בחז"ל (ראה מס' ברכות דף ה' ע"א): אין טוב אלא תורה – ר"ל – אין 'טוב' אם אין לאדם 'אלא' תורה – דהיינו – שלא טוב הדבר אם יש לאדם רק תורה לבד בלא חסידות, אלא ביחד עם התורה צריכים גם יראת שמים וחסידות.

וצדיקים אמרו שתורה עם חסידות "איידעלט אויס דעם מענטש" [מעדן את האדם], ולכן בד בבד עם לימוד התורה צריכים גם לחסידות, כי עם חסידות – אזי התורה תורה אחרת לגמרי – והיא מחייבת את האדם לחיים של תורה וקדושה ויראת שמים.

חסיד למדן התפאר לפני הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע שברוך השם כל ימיו לא התהלך ד' אמות בלא תורה, הרעים עליו הרבי בקולו ואמר "אמנם לא הלכת בלא תורה, אבל כמה אמות וכמה מילין התהלכת בלא יראת שמים"...

פעם עמדו קבוצה אצל הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, והזכירו לפניו אברך אחד מחסידיו שנפטר רח"ל, ואחד העומדים הזכירו לשבח ואמר עליו שהיה "ירא שמים". כששמע הרבי את דבריו, אמר לו: אה, ירא שמים?! – אתם יודעים מה זה "יראת שמים"? – תאמינו לי, יש לי ב"ה בתים חדשים עם כלי כסף, וגם כלי בית, ספרים ומלבושים ותכשיטים, ואת הכל אתן אשר יהיה לי מעט דמעט יראת שמים, וכי קל הוא להגיד ולהוציא בפה שהיה "ירא שמים"...

מספרים שהגאון רבי אברהם הכהן פאם זצ"ל ראש ישיבת "תורה ודעת" היה יליד סלבודקא. בהיותו ילד בגיל שנים עשרה, נשאל על ידי אחד מבחורי ישיבת סלבודקא: הנה בברכת החודש מתפללים על חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה וכו', שנים עשרה בקשות, ולאחריהן בקשה נוספת, 'שימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה', איזו מכל הבקשות היא החשובה מכולם? ענהו הילד, מה השאלה, הלא פשוט הדבר כי חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים היא הבקשה הכי חשובה. אמר לו הבחור, טעות בידך, הבקשה האחרונה שימלא ה' משאלות לבנו לטובה היא החשובה ביותר, שכן הכל כלול בבקשה זו. ענה לו הילד, אני סבור שמי שאין בו יראת שמים מה הם כל משאלות לבו, כל כולו משאלות גשמיות ועולם הזה, רק מי שיש לו יראת שמים, מבין אל נכון על מה לבקש שימלא ה' משאלות לבנו לטובה.

שמעתי מפי מו"ר הגה"צ רבי יהודה הלוי טירנויער זצ"ל אב"ד "שומרי שבת" אימרא נפלאה, הנה מוצאים בריש פרשת יתרו עה"פ וישמע יתרו, שכותב רש"י הק' "מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק". ולכאורה נשאלת השאלה, למה נמנו רק שני ניסים אלו, והלא אירעו אז לישראל עוד הרבה ניסים נפלאים, כבארה של מרים וירידת המן, ומה מעלתם של קריעת ים סוף ומלחמת עמלק על פני שאר הניסים.

ברם, הדברים יובנו בסיפור הבא: פעם אחת אירע, שיהודי אחד שבא מבית שאינו חסידי ומעיר שאינה חסידית, התחיל לפתע לנסוע לעיירה בעלזא להסתופף בצילו של כ"ק הרה"ק מבעלזא זי"ע. לאביו – שכל נסיעתו של בנו לבעלזא לא מצא חן בעיניו, והיטב חרה לו על כך – לא היתה מידי הרבה השפעה על בנו מלבד ליסרו בדברים ולהוכיחו בשבט מוסר על דרכו הנלוזה – לפי דבריו – ועל החלטתו זו, וכה אמר לו אביו:

הבט נא בני וראה שדרכך לא דרך חכמים הוא, ולא מחכמה שאלת זאת, הגידה נא לי לאמר, והלא עיירה זו אליה אתה מתכוון לנסוע, עיירה נדכאת היא, כל תושביה עניים המה, כל בתיה שבורים, וטיפות גשם ידלפון פנימה ללא הרף, יש שם הרבה זבובים – למה לא תיסע לעיירה רבתית כלעמבערג הבירה, הבתים שם יפים מאוד, דירות פאר למכביר, ושם דרים הרבה עשירים, האויר שם צח ונקי, וגם קול התורה מהדהד בבתי הכנסיות שבה, יש שם הרבה ישיבות והרבה כוללים, למה תבחר לנסוע לעיירה נידחת ומוזנחת מאשר לנסוע ללעמבערג.

השיב הבן ואמר לאביו: אבי היקר, את התורה מלעמבערג – אני יכול לקבל גם מרחוק, שהרי אפשר ללמוד בספרים הבאים מלעמבערג, אפשר לשלוח מכתבים עם שאלות ולקבל משם

תשובות בטוב טעם ודעת, אבל היראת שמים של בעלזא – זה לא שייך מבלי לנסוע אל הרה"ק מבעלזא זי"ע ולראותו בעינים ממש – ולשאוב את היראת שמים מעבודתו הקדושה....

ובזה יתורץ קושייתנו הנוכרת על הא דאיתא ברש"י, שכששמע יתרו מקריעת ים סוף ומלחמת עמלק, ניסים אלו גרמו לו ליתרו שיבוא בפועל ממש – שכן מה שמיוחד בשני ניסים אלו, הוא לפי ששני דברים אלו אירעו על ידי משה רבינו ע"ה בכבודו ובעצמו – בקריעת ים סוף נאמר (שמות י"ד, ט"ז): ואתה הרים את מטך ונטה את ירך, ובמלחמת עמלק נאמר (שם י"ז, י"א): והיה כאשר ירים משה את ידו, דהמלחמות נעשו על ידי משה רבינו בכבודו ובעצמו – וזהו ייחוסן ומעלתן של שני ניסים אלו, וזהו מה שנאמר: מה שמועה שמע "ובא", למה הוצרך דווקא לבוא – מפני שהוא שמע את הנס של קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שזה נעשה על ידי משה רבינו, ורצה לבוא לראות את משה רבינו ע"ה בעצמו....

סיפר לי הרה"ח ר' שמעון גרינוואלד הי"ו משב"ק אצל כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א, שאיזה ימים קודם שבת סליחות דהאי שתא, אמר לו הרבי שאינו יודע אם יהיו לו כוחות להתפלל לפני העמוד, והציע לו שאולי כדאי לחפש בעל תפילה חדש במקומו.

נענה המשב"ק ואמר להרבי "הלא אלפי אנשים מגיעים אצל הרבי לשמוע אותו מתפלל, איך יתכן שהרבי לא יתפלל אצל העמוד?!" כששמע הרבי את דבריו הזדעזע ואמר לו "אתה חושב שלהתפלל לפני העמוד זה דבר פשוט? כשמתפללים לפני העמוד

צריכים להתפלל אך ורק לפני הקב"ה, וחם ושלום לחשוב אפילו לרגע אחד שיש איזה אדם ששומע את תפילתו"...

ששמעתי מש"ב כ"ק האדמו"ר מקאסוב שליט"א, דהנה זקיננו הגאון האדיר בעל "שבט הלוי", לא היה מעולם מאלו האנשים אשר הגילים לנסוע ולהתפלל על הציונים והמקומות הקדושים – כל ער"ח או עשרת ימי תשובה וכדומה – הוא היה הולך רק מביתו לישיבה או לביהמ"ד וחוזר ותו לא מידי.

פעם – מספר האדמו"ר מקאסוב שליט"א – שהה אצל זקיננו בעל "שבט הלוי" – והוא היה אז יותר מבן תשעים – ובאמצע שיחתו עמו אמר לו: אולי נלך ביחד להתפלל במקומות הקדושים... והשיב לו ה"שבט הלוי" "אין לי זמן!" והרהיב נכדו הנ"ל עוז, ושאל את זקיננו בתמהון: מה הפירוש ש"אין לך זמן", והלא הסבא כבר למד את כל התורה כולה!...

הביט עליו זקיננו בעל "שבט הלוי" בעיניו הטהורות ולא התווכח אתו... ואז אמר לו דבר נורא, ובדבריו אלו ראו באמת מה שעל לבו, וכה אמר לו: לא טוב ולא כדאי לצאת החוצה אל הרחוב כשאין צורך גדול בכך, כי ראייה אחת שאינה טובה יכולה לקלקל את כל עבודת ימי חייו של האדם!...

פלאי פלאים! יהודי גדול בישראל – בגיל מעל תשעים – והוא מפחד לצאת החוצה לרחוב! האם חידוש הוא שעצם מציאותו משפיע יראת שמים על כל העומדים סביביו?!

הגאון האדיר רבי יוסף ענגיל זצ"ל אמר פעם באחת מדרשותיו: ראו כשמברכים את החודש אומרים "שתתן לנו' חיים ארוכים", ואילו כשמגיעים ליראת שמים אומרים "חיים שיש' בהם' יראת שמים" – לגבי יראת שמים אנו דואגים לאחרים...

אבי מורי ז"ל (יארצייט ד' שבט) עבר ניתוח קשה ומסובך חדשים אחדים קודם פטירתו. לאחר הניתוח, קם לפתע מתרדימתו – כמה שעות לפני הזמן ששיערו הרופאים, והתחיל לקרות את שמע בבכיות נוראות עם הטעמים כאחד הקורא בתורה, בקול לא לו. וכשהסתכלנו עליו בתימהון, אמר "כך היה רבי – הגה"צ אב"ד סאנטוב זצ"ל – קורא קריאת שמע" – וכבר עברו מאז כמעט ששים שנה... – זה נקרא ירא שמים! הוא זכר דברים כאלה במצב כזה! – ולמה? – כי זה מה שעניין אותו וזה היה טבוע בעצמותיו...

שמעתי ממרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, שסיפר לו הרה"ח ר' יעקב דוד וויז'ניצער ז"ל, שפעם שאל את כ"ק מרן האדמו"ר בעל ה"ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע – לאחר שהרבי עורר על מורא מקדש ועל חומר הזהירות שלא לשוחח בעת התפילה – שהוא מבין למה הרבי מעורר כל כך שלא לדבר בעת התפילה בביהמ"ד, שכן כשהרבה אנשים מדברים בביהמ"ד, זה באמת מפריע לתפילה, אבל זה איננו מבין, מדוע כה מפריע להרבי כששנים או שלשה אנשים עומדים

בקרן זוית או בפרוזודור ומדברים בשקט ביניהם ואין הדבר נרגש בביהמ"ד וזה לא מפריע כלל להתפילה.

והשיב לו הרבי זי"ע במתק לשונו "כשיש לאב עשרה ילדים, תשעה מהם מתנהגים בסדר ואחד מתנהג בשונה מכולם, האם הדבר לא יפריע להאב?!" והמשיך הרבי ואמר "כל אלו המתפללים כאן הם הילדים שלי!..."

רגילים להסביר את הביטוי "יראת שמים", ולמה אין אומרים "יראת השם"? שהוא עפ"י מש"כ רש"י (בראשית א', ו' ד"ה יהי רקיע) "עמודי שמים ירופפו", מיראת הקב"ה השמים התקרשו, ובמצב זה הם נשארו יציבים עד היום הזה, כיוצא בזה צריכה להיות יראתו של האדם מהשי"ת, שתהי' יציבה וחזקה כל ימות העולם...

הנה בפסוק נאמר שבני ישראל אמרו למשה (שמות כ', ט"ז-י"ז):
דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות, ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו.

והדבר צריך ביאור, למה פחדו שהם ימותו ח"ו, הרי ראו שהקב"ה רוצה בטובתם והוא נותן להם את התורה, ומאתו לא תצא הרעות (איכה ג', ל"ח).

ואיתא בזה משל נפלא מאת ק"ז הגה"ק בעל "יריעות שלמה"
זי"ע: פעם היו זוג שהאשה פיזרה ממון רב על שטויות והבלים,

והבעל שתק ולא אמר מאומה, ולא ידע מה לעשות, עד שבא אחד מידידיו שכשראה את המצב אמר להבעל שאסור לו לשתוק, אלא צריך לדבר עמה שתפסיק את מעשיה הלא טובים, ובכל יום ויום היה משפיע עליו ידידו שלא ישתוק, עד שסוף כל סוף אמר הבעל להאשה שתפסיק את דרכיה, ואמר לה כן כמה פעמים.

כשנודע לה שאחד מסיתו נגדה, הלכה לבי"ד ואמרה שיש אחד שרוצה להפריע לנו את ה'שלום בית'. מיד שלח בי"ד אחריו, ואמרו לו היתכן שאתה רוצה להפריע שלומו של בית בישראל, ולעשות פירוד בין איש לאשתו.

אמר האישי: חלילה, אין אני מפריע להבית הזה, אדרבה אני רוצה לחזק את הבית, שכן אם היא ממשיכה בדרכיה, הרי לא יחזיק הבית מעמד, כי הבעל לא יוכל לסבול עוד...

והנמשל, כי בעת שיצאו ישראל ממצרים היו שקועים בהבלי עוה"ז, כל החיים שלהם היה הרכוש גדול, אמנם בעת שהגיעו למעמד הר סיני, וראו גילויים נוראים ונפלאים, אז התחילו להרגיש אווירה רוחנית, והתעלו מאוד במדרגתם, והתחילו להימאס ולהיגעל מתאות עוה"ז והרכוש גדול, ובעת ששמעו מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך, קבלו מדרגות והתעלות כ"כ גדולה, שפחדו שהנשמה יפריד עצמו מן הגוף, והם לא ישארו בין החיים.

ולכן צעקו בני ישראל למשה "דבר אתה עמנו" וכו', וענה משה "אל תיראו" – אין כוונת הקב"ה להרוג אתכם, אלא אדרבה, הוא חפץ שתשארו בין החיים, שכן האופן שאתם חיים עד עכשיו – כאשר אתם שקועים בתאות עוה"ז, אין זה נחשב חיים! אלא החיים האמיתיים הוא "למען תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו!"

ידוע שכ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, מתעתד לעבור לעיר לייקווד - שם קנו לו בניו שטח גדול. שמעתי, שבטרם רכשו בני האדמו"ר שליט"א את השטח הזה, הם נכנסו אל דודם כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-וויליאמסבורג שליט"א, וביקשו ממנו טובה, היות שיש איזה אנשים - מחסידי סאטמאר - שהם רוצים לקנות את השטח הזה לצורכי מסחרם...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאטמאר ליקווד, על מידות טובות ועין טובה

!"הנה שני אנשים עֲבָרִים נָצִים" (שמות ב', י"ג)

כשתרגיל עצמך לכך, כבר תאמר כן בלב שלם, כמו שנאמר (דברים ל', י"ד): 'בפיך ובלבבך לעשותו, קודם 'בפיך' ואחר כך 'בלבבך'...

סיפר יהודי נגיד ובעל בעמיו - סוחר מפורסם בניו יארק - שיום אחד הוא מקבל טלפון מביתו נאווה קודש של הרה"ק מטאהש זי"ע, שהרבי מבקש ממנו שתיכף יבוא אליו לקנדה. הנגיד לא הבין מה לו להרבי מטאהש אליו כעת, אך לנוכח בקשתו של הרבי עלה על טיסה לקנדה, ונסע מיד לבית הרבי.

בהיכנסו, אמר לו הרבי: "שמעתי שיהודי פלוני חייב לך סכום של חמישים אלף דולר ואין לו לפרוע את זה כעת, ואתה רודף אחריו בתוקף ומבקש ממנו שיפרע לך, בבקשה ממך, אני הולך עכשיו ליתן לך את הסכום הזה, ואני מבקש ממך שתפסיק לרדוף את האיש הזה", ומידי דברו הושיט לו הרבי מעטפה ובה חמישים אלף דולר מזומן שבין ותקלין - כאשר הרבי מצוהו שלא ידבר כלום מכל אשר קרהו...

פעם אחת נכנס יהודי לבית מדרשו של מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, וניגש לעבר העמוד להמתין עד לתחילת התפילה, כי הוא היה חייב,

אמרו חז"ל (מס' יומא דף ל"ח ע"א): "מכאן אמר בן עזאי בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך, אין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכות נוגעת בחבירתה אפילו כמלא נימא".

מדברי הגמרא אנו למדים, שפרנסת האדם קצובה ומדודה לו מן השמים, ואין באפשרותו של חבירו לגרוע מפרנסתו, ועל כן אל לו לאדם להצטער בראותו שחבירו פותח חנות ליד חנותו, אלא יאמין בכל לב ונפש שפרנסתו מזומנת לו מן השמים בהתאם למעשיו, ולא ינסה להתחרות בכח עם חבירו.

ומסופר על הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, שפעם נכנס לחדרו יהודי וטענתו בפיו, ששכנו משיג את גבולו על ידי שפתח חנות ליד חנותו ובכך מקפח את פרנסתו, שאל אותו הרבי: "האם שמת לב כיצד שותה סוס ממי הנהר?", היהודי הניד ראשו ושלילה, "ובכן", המשך הרבי ואמר, "בטרם ישתה הסוס ממי הנהר, נוהג הוא לבעוט במים ורק אחר כך לשתות, כיוון שבעמדו על שפת הנהר משתקפת לנגדו במים דמותו שלו, והוא סבור כי זהו סוס אחר שבה לשתות את המים שלו, על כן מרים הוא רגליו ובעוט בו, ורק כשהמים מתלכלכים מרגליו העכורות וכבר אינו רואה שם את דמותו, אז הוא שותה לרוויה, ואולם האדם אינו דומה לסוס, ועליו לדעת שיש בעולמו של הקדוש ברוך הוא כדי להשקות את כל החסוסים, ולפרנס את כל הבריות..."

מסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע, שחנווני אחד בא לפניו והתאונן על מיעוט פרנסתו, בעוד שלשכנו החנווני המוכר אותה סחורה - יש פרנסה בשפע, אמר לו הצדיק: "תהיה לך פרנסה ברווח רק כשתודה להשם יתברך על הפדיון הרב של שכנך, ותאמר: 'ברוך השם שנתן ליהודי פרנסה ברווח', אמנם בתחילה יהיה קשה לך זאת, אך

לאחר ששמע הרבי מוויזשניץ-וויליאמסבורג, שהצליח הרבי מסאטמאר לשכנע את חסידיו לוותר על קניית השטח, הלך לבקר את הרבי, ואמר לו שבא להגיד להרבי "ישר כח" מעומק לבו. הרבי מסאטמאר הסתכל עליו בתימהון ואמר לו: "מדוע אתם אומרים ישר כח, אחיכם הרבי מירושלים צריך לומר ישר כח"...

הרבי נעתר כמובן לבקשתם, והלך לדבר עם הרבי מסאטמאר אודות ענין זה. כששמע הרבי מסאטמאר במה מדובר, אמר לו שהוא ידבר עם חסידיו על כך, ואכן הרבי דיבר עם חסידיו והכל הסתדר על הצד היותר טוב, והם הסכימו לוותר על השטח וכך נקנה השטח האדמו"ר מירושלים.

לאחר ששמע הרבי מוויזשניץ-וויליאמסבורג, שהצליח הרבי מסאטמאר לשכנע את חסידיו לוותר על קניית השטח, הלך לבקר את הרבי, ואמר לו שבא להגיד להרבי "ישר כח" מעומק לבו. הרבי מסאטמאר הסתכל עליו בתימהון ואמר לו: "מדוע אתם אומרים ישר כח, אחיכם הרבי מירושלים צריך לומר ישר כח"...

אמר לו הרבי מוויזשניץ: "טאקע וועגן דעם, ווייל ער איז מין ברודער זאג איך א ישר כח" [אכן דייקא משום שהוא אחי, לזה אני אומר ישר כח]...

(מתוך נועם שיה-מכון אפריון לשלמה - יוגש תשפ"א)

ורצה לעבור לפני התיבה ולהתפלל. לאחר כמה דקות שכבר עמד שם, ניגש יהודי אחר שאמר להלה שכבר עמד שם, שהוא רוצה להתפלל כי הוא חיוב. אמר לו הראשון "אני גם חיוב, ואני כבר עומד כאן כמה דקות לפניך", ושאלו השני: "על מי אתה חיוב?", אמר לו שהוא מתפלל לע"נ חמיו שהיום הוא האירציט, אמר לו השני: "היום הוא האירציט של אבי ז"ל, וזה חיוב אמיתי, והוא קודם לחיוב שלך שזה רק על חמיק, ועל כן אני רוצה להתפלל". אך הראשון עטן: "אני הייתי לפניך - לך אתה וחפש מנין אחר", והשני טען בתוקף שהוא רוצה להתפלל עם חמנין של הרבי, וכך החלו השניים להתווכח אחד עם השני, עד שהגיעו לידי ריב ומצה כפשוטו.

בתוך כך שהם מתווכחים אחד עם השני, נכנס הגה"ק ז"ע לביהמ"ד, וראה מה שראה, וניגש, אפוא, הרבי לשני הנצים ושאל אותם על מה הם רבים אחד עם השני, ואז שטחו השניים לפניו - כל אחד את טענותיו - למה הוא צריך להתפלל לפני התיבה. אמר להם הרבי: "הן אביך והן חמיק שניהם כבר נפטרו מן העולם ולהם אין עצה - כבר אין יכולים לעשות עמהם כלום! - אבל לשמור את השלום בית' בביתכם - על זה יש עצה - ואם הראשון יבוא הבייתה, אז תיכף תשאל אותו אשתו: 'האם התפללת היום לפני התיבה לע"נ אבי?' - במנין של הרבי?... - ובכן יתפלל נא הראשון לעילוי נשמת חמיו, והכל על מקומו יבוא בשלום..."

ידוע שכ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, מתעתד לעבור לגייר לייקוד - שם קנו לו בניו שטח גדול - ושם תוקם בעז"ה קריית וויזשניץ העומדת תחת נשיאותו.

שמעתי, שבטרם רכשו בני האדמו"ר שליט"א את השטח הזה, הם נכנסו אל דודם כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ-וויליאמסבורג שליט"א, וביקשו ממנו טובה, היות שיש איזה אנשים - מחסידי סאטמאר - שהם רוצים לקנות את השטח הזה לצורכי מסחרם, על כן הם מבקשים מדודם הרבי שידבר עם האדמו"ר רבי זלמן לייב מסאטמאר שליט"א, המתגורר גם בויליאמסבורג - ושוררים קשרי ידידות ביניהם - שיבקש מחסידיו שלא יקנו את השטח למסחרם, רק ישאירוהו למענם שיוכלו לרכוש את השטח לצורך אביהם.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחי"י

הפורתח בכל יום..

המיייל היומי של 'דרשו'.

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

"מלמד שלא שינו"

"יעזוב בגדו"

מובא בספר "נועם שיח" בשם כ"ק אדמו"ר ה"דברי יואל" מסאטמאר זי"ע דבר תורה נחמד בשם חותנו הגה"ק זי"ע: הנה מצינו ברש"י (בראשית ל"ט, י"א, על פי הגמרא במס' סוטה דף ל"ו ע"ב) שיוסף ראה דמות דיוקנו של אביו וניצול מהעבירה. ויש לפרש, שיעקב ויוסף היה ביניהם חילוקי דעות בענין ה"לבוש": דעת יעקב אבינו היתה שצריכים ללכת "בלבוש חסידי" – מבלי לדקדק על החיצוניות שבו – שיהיה זה בגד נאה מרהיב עין וכדו', ברם יוסף הצדיק היה לו דרך אחרת בעבודת השי"ת – דעתו היה שעל האדם "לסלסל בשערו" וכדו'. אמנם לאחר הנסיון, התבונן יוסף בדעתו, והגיע למסקנא שהוא בעצמו הביא עליו את הרעה, שכן כל הנסיון באה אליו מכח זה שהיה מסלסל בשערו וכדו', ואילו היה נוהג בדרך אביו שאין לאדם להשקיע בלבושו החיצוני, לא היה נכנס כלל בפתחי הנסיון, ועי"ז הוכרח לו שהדרך הנכונה בעבודת השי"ת הוא הדרך של אביו יעקב אבינו. וזהו הרמז בדברי רש"י "שנראית לו דמות דיוקנו של אביו" – שהכיר יוסף והגיע לכלל מסקנא שהדרך הנכונה בעבודת השי"ת הוא "דמות דיוקנו של אביו" – כלומר, ללכת בלבוש של אביו יעקב – בלבוש חסידי – ולהיראות כמותו – ולא להשקיע ביופיו! עכ"ה"ק.

ואפשר להוסיף, שזהו פירושו הפסוק (בראשית ל"ט, י"ב): ויעזוב בגדו בידו וינס ויצא החוצה – מספיק! – אינני רוצה את הבגדים היפים – ה"געפצטע קליידער"! – הוא זרק מעליו כל הבגדים היפים: – מהיום ואילך הולכים רק עם א חסידישע לבוש!...

(הרה"ג שלמה זלמן פרידמאן אב"ד סאטמב לייקווד)

י"ב | תוספת לגליון | המודיע ב' שבט תשפ"א

סו צדק והלה חלמה

אויסצוגן פון די שמועסן פון גדולי צדיקי דורינו

ס. א. ג. ג.

על ישראל הדרת

עס האט מיר דערציילט הרה"ח ר' יחזקע קרויער הי"ו – דער "מנהגי ישראל" (בי האדמו"ר מוויזניץ שליט"א על ישראל הדרות אין קרית וויזניץ בני ברק), אז איינמאל אין חודש אלול האט דער רבי געדארפט פארן צו א געוויסער ארט גלייך נאך תפילת שחרית, און ער האט געבעטן פונעם דייווינער ר' יחזקע אז ער זאל גייט מיטן אויטא תיכף נאך תפילת שחרית.

באלד נאכן דאווענען, איז ר' יחזקע ארויס און אנגעגייט דעם קאר, און געבליבן זיצן דערין און געווארט איפ"ן רבי, א קורצע וויילע דערנאך איז דער רבי ארויסגעקומען פון ביהמ"ד און אריין אינעם אויטא, און ער פריעט ר' יחזקע "זאג נאר, האסט געהערט ווייט תקיעת שופר", האט ר' יחזקע גענפערט אז מין. האט דער רבי באלד ארויסגענומען א שמר און געבלאזן פאר ר' יחזקע אינעם קאר...

עס האט מיר איינער דערציילט, אז אין טאג קלינגט זיין טעלעפאן, און ער האט אויפגעהויבן, אז ער ערשטונט געווארן צו הערן דעם קול פונעם רבין שליט"א איפ"ן אנדערן זייט, און דער רבי זאגט אים "א גוטן ר' חיים", האט ער געזאגט "זאס איז נישט חיים – זאס איז משה", זאגט דער רבי "ארה, כהאב געמאכט א טעות". און אנשטאט צו זאגן "טעות" און באלד אראפלייגן דעם טעלעפאן רוק, האט דער רבי ממשיך געווען צו ערדן מיט אים, און אים אויסגעפריעגט וואס ער מאכט, און וואס די קינדער מאכן, און הערשט שפטיגער אראפגעלייגט דעם טעלעפאן...

עס איז יודע אז כ"ק הרבי מוויזשניץ-מאנסי זצוק"ל האט זיך אמאל אויסגעדורקט און געזאגט, אז יעדע זאך וואס איז גוט צו ארץ ישראל, זאל מען אים נישט פריען, נאר מען זאל פריען זיין פלעמעניק האדמו"ר מוויזניץ פון קרית וויזניץ בני ברק.

און עס האט מיר דערציילט איינע פון די מקורבים ביי האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זצוק"ל, אז איינמאל האט ער געזאגט פאר'ן רבין פון וויזשניץ-מאנסי אז ער מאכט האדמו"ר מוויזניץ פון קרית וויזניץ פאר "רבי", וויל ער זאגט אז אלעס וואס איז גוט קיין ארץ ישראל זאל מען אים פריען, האט אים דער רבי געזאגט: אך מאך אים פאר "רבי" – הקב"ה מאכט אים פאר "רבי"!!!!

הרה"ג אב"ד סאטמב שליט"א
(גלייך מיט שיח פ' שמות חשבי"א)

ניצוצי אור

מאת כ"ק אדמו"ר מלעלוב-ירושלים שליט"א

בביהמ"ד סאנטוב

ש"ק פרשת שמות תשפ"א

בשבת קודש פרשת שמות העעל"ט, שהה כ"ק האדמו"ר מלעלוב-ירושלים שליט"א בעיר התורה לייקוד. התפילות ועריכת השולחנות התקיימו בביהמ"ד סאנטוב, וסיפר הרבי כמה דברים נפלאים, וכך סיפר:

לפני שנים הייתי בביתו של הגאון האדיר רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, ולפתע נכנסו קבוצה של בחורים, והם ביקשו ברכה מאת הרב אלישיב "אז זיי זאלן שטייגן", ונענה הרב אלישיב ואמר להם "מיט יראת שמים"...

מחונתי הגאון האדיר בעל "להורות נתן" זצ"ל סיפר לי, שפעם ביקר אצל הרה"ק מבעלזא זי"ע ביחד עם הגאון האדיר רבי עקיבא סופר זצ"ל אב"ד פרעשבורג, ובתוך דבריו אמר האב"ד פרעשבורג להרה"ק מבעלזא "אפשר לשבת כל הלילה ולספר **מגדלותו בתורה** של זקני מרן ה"חתם סופר" זי"ע".
נענה הרה"ק ואמר לו "ואפשר לשבת כל הלילה ולספר **מקדושתו הנפלאה** של ה"חתם סופר" זי"ע"...

כ"ק האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור זי"ע היה מבקר לעתים קרובות את הגה"צ רבי וועלוול מינצבערג זצ"ל ראב"ד קהל חסידים בירושלים. באחד הביקורים, אמר לו ה"בית ישראל" "פארצייל מיר עפעס פון די שוויגער" [תספר לי משהו מחונתך] - בתו של הגה"ק רבי נחום משאדיק זי"ע, שהיה מתענה משבת לשבת, והייתה בתו - חונתו של רבי וועלוול - מספרת לחתנה רבי וועלוול סיפורים אודות אביה הקדוש. אמר רבי וועלוול לה"בית ישראל": פעם סיפרה לי חונתי, שבערב שבת אחת ביקש ממנה אביה הקדוש להגיש לו כוס חמין, ושאלה אותו בפליאה "אבא, והלא עוד כמה שעות נכנסת השבת, וכי לא חבל לך להפסיד את התענית משבת לשבת בעבור כוס חמין?", השיב לה אביה "כבר זמן רב הנני מתייגע להבין את דברי התוספות בסוגיא בה אני אוהו, ונבצר ממני להבין את עומק כוונתם, חושבני - אמר הרה"ק משאדיק לבתו - שדבר זה נובע מחמת חולשת התענית בו הנני שרוי, ואין מוחי צלול כדבעי כדי להבין את דברי התוספות, ולכן אני רוצה לשתות משהו כדי להבין את דבריהם"...

כשמעו הרבי ה"בית ישראל" את הסיפור הנפלא, ביקש ממנו שיספר לו את הסיפור עוד פעם, ואח"כ הגיב בהתפעלות "כנראה, שלהבין דברי התוספות חשובים יותר מתענית משבת לשבת"...

~ כ"ק אדמו"ר מלעלוב-ירושלים שליט"א ~

הרבילה מוצ"ק אין שיוב פונעם סאנטובער רב שליט"א אין לייקוואוד

